

Sygn. akt **III Ns 1419/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, III Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: sędzia SR Aleksandra Smółkiewicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Agnieszka Kałuzińska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku **Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

z udziałem **A. S. (2) i R. J.**

o stwierdzenie nabycia spadku po E. S.

p o s t a n a w i a :

1. stwierdzić, iż spadek po E. S., nazwisko rodowe Ł., córce J. i L., zmarłej (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł., na podstawie ustawy nabyła z dobrodziejstwem inwentarza Gmina Ł.;
2. zasądzić od Gminy Ł. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 127 zł (sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt III Ns 1419/14

UZASADNIENIE

zawartego w postanowieniu z dnia 30 października 2015 roku

rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (punkt. 2 sentencji)

We wniosku z dnia 18 sierpnia 2014 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im. F. S. (1) w G. wystąpiła o stwierdzenie nabycia spadku po E. S., zmarłej w dniu (...) roku w Ł., wnosząc o stwierdzenie, że spadek po niej nabyła na podstawie ustawy córka A. S. (2) i wskazując, że posiada wierzycelność wobec dłużniczki E. S., wynikającą z tytułu wykonawczego, wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 4 stycznia 2013 roku, sygn. akt XVI Nc-e 1877362/12.

W piśmie inicjującym postępowanie zawarty został wniosek o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, tj.:

- kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej określonej w § 8 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, tj. kwotę 240 złotych,
- kosztów wniesionej opłaty od wniosku w kwocie 50 złotych,

- opłaty za pełnomocnictwo w wysokości 17 złotych,

- kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych zmarłych : 48 złotych za wnioski o wskazanie następców prawnych wraz z pełnomocnictwem, 39 złotych za odpis skrócony aktu zgonu E. S. wraz z pełnomocnictwem i 39 złotych za odpis skrócony aktu urodzenia A. S. (3) wraz z pełnomocnictwem.

Wnioskodawca podkreślił, że w sprawie zachodzi sytuacja wynikająca z przepisu art. 520 § 2 kpc, tzn. sprzeczność interesów wnioskodawcy i uczestniczki, gdyż uczestniczka, jako spadkobierczyni po zmarłej E. S. stała się dłużniczką po wnioskodawcy. W ocenie (...) -u im F. S. z siedzibą w G. uzasadnia to zasądzenie na jej rzecz od uczestniczki A. S. (3) całości wskazanych powyżej kosztów postępowania /wnioski – k. 3-30/.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2014 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania R. J. (małoletnią, reprezentowaną przez przedstawicielkę ustawową A. S. (3)) oraz Gminę Ł. / postanowienie – k. 21/.

Gmina Ł. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zasadą orzekania o kosztach w postępowaniu nieprocesowym jest art. 520 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego /dalej K.p.c./, zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika. Regulacja ta jest konsekwencją przyjęcia przez ustawodawcę, że co do zasady z uwagi na istotę postępowania nieprocesowego (określanego też niekiedy jako niesporne) uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a zapadłe orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi.

Oczywiście nie wolno tracić z pola widzenia, że zasada powyższa nie jest bezwzględna. Tak więc, wyjątkowo, jeżeli uczestnicy albo w różnym stopniu byli zainteresowani wynikiem postępowania albo interesy ich były sprzeczne, sąd może orzec na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 520 § 2 K.p.c.) lub na zasadzie zawinienia (art. 520 § 3 K.p.c.) o zwrocie kosztów postępowania. Ustawa nie precyzuje kryteriów „różnego stopnia zainteresowania wynikiem postępowania” ani „sprzeczności interesów”, których zaistnienie uzasadnia odejście od zasady, każdorazowo pozostawiając je ocenie Sądu orzekającego w realiach konkretnej sprawy.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie, pomimo że jej przedmiot stanowi stwierdzenie nabycia spadku, można zasadnie twierdzić o istnieniu sprzeczności interesów pomiędzy wnioskodawcą, a uczestnikami. Wskazana jako spadkobierczyni córka zmarłej A. S. (2) podjęła skuteczne czynności skutkujące tym, że nie doszła do spadku po matce. Podobny skutek osiągnęła także jako przedstawicielka ustawowa w stosunku do R. J. - swojej córki, a wnuczki spadkodawczyni. Tym samym na zasadzie art. 935 Kodeksu cywilnego spadek, w braku innych spadkobierców, odziedziczyła Gmina Ł..

Do rozliczenia kosztów postępowania Sąd zastosował zatem normę zawartą w art. 520 § 2 K.p.c. i w oparciu o przepis art. 98 § 1 K.p.c. w zw. z art. 13 § 2 K.p.c. obciążyć uczestnika Gminę Ł. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania.

Reguły obciążenia kosztami jednego uczestnika nie można jednak zawsze traktować jako bezwzględnego obowiązku Sądu obciążenia uczestnika tymi kosztami zawsze, gdy występuje sprzeczność interesów. Zakres obciążenia podlega ocenie Sądu. W realiach niniejszej sprawy Sąd uznał, że kosztami niezbędnymi dla Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. (1) w G. do celowego dochodzenia prawa były: poniesiona opłata od wniosku o stwierdzenie nabycia spadku (50 zł), koszty zastępstwa procesowego (60 zł) wraz z opłatą od pełnomocnictwa (17 zł) – łącznie 127 złotych. Dlatego, w punkcie 2. postanowienia Sąd zasądził od Gminy Ł. na rzecz roku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. (1) w G. kwotę 127 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd oddalił wniosek w zakresie dalej idącym.

Wnioskodawca domagał się bowiem także zasądzenia :

a) kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych zmarłych : 48 złotych za wniosek o wskazanie następców prawnych wraz z pełnomocnictwem, 39 złotych za odpis skrócony aktu zgonu E. S. wraz z pełnomocnictwem i 39 złotych za odpis skrócony aktu urodzenia A. S. (3) wraz z pełnomocnictwem, tj. kwotę 126 złotych,

b) kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej określonej w § 8 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, tj. kwotę 240 złotych.

Ad a). Sąd nie uwzględnił kosztów pozyskania przez wnioskodawcę odpisów skróconych aktów stanu cywilnego oraz wniosku o wskazanie następców, wraz z pełnomocnictwami. Nie stanowią one bowiem kosztów sądowych, niezbędnych do celowego dochodzenia praw (art. 98 § 2 K.p.c.), a tylko takie koszty podlegają zwrotowi. Były to koszty poniesione przed wystąpieniem na drogę postępowania cywilnego, które nie są kosztami postępowania, o których Sąd rozstrzyga w postanowieniu kończącym sprawę.

Ad b) Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490, ze zm.), zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-5. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

W niniejszej sprawie Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia wyższej stawki, niż stawka minimalna, wynosząca w niniejszej sprawie 60 złotych, odpowiada zwykłemu nakładowi pracy zawodowego pełnomocnika strony i typowemu wkładowi pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy w sprawach, których przedmiotem jest stwierdzenie nabycia spadku. Większość czynności w tej sprawie Sąd podejmował z urzędu.

Składając wniosek o przyznanie czterokrotności stawki podstawowej działająca w imieniu wnioskodawcy radca prawna M. J. nie wskazała żadnych argumentów przemawiających za zwiększeniem stawki wynagrodzenia w stosunku do podstawowej. Wskazuje się zaś, jeśli żadne nadzwyczajne okoliczności nie wystąpiły, a skala aktywności pełnomocnika pozostała na przeciętnym poziomie, to nie istnieją przesłanki do zasądzenia w sprawie wynagrodzenia wyższego od stawek minimalnych (por. Postanowienie SN z dnia 24 października 2012 roku, sygn. akt III CZ 57/12, lex 1288673).

Sprawa z uwagi na jej stan faktyczny i prawny nie należała do skomplikowanych ani też wymagających od pełnomocnika podejmowania szczególnych czynności procesowych, który w niniejszej sprawie ograniczył się jedynie do sporządzenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku. Brak było innej aktywności pełnomocnika, w szczególności nie stawiał się on na żadnym terminie rozprawy.

Powyższe okoliczności przemawiają za oddaleniem wniosku o zasądzenie od uczestniczki kosztów postępowania w tym zakresie.

Orzeczenie o kosztach procesu uwzględniające tylko część żądanych kosztów i niezawierające rozstrzygnięcia o reszcie żądania oznacza *implicite* oddalenie tego żądania w pozostałej części (por. Postanowienie SN z dnia 2 marca 2012 roku, sygn. akt I PZ 33/11, lex 1215120) . Sąd sąd w sentencji kwestionowanego postanowienia nie zawarł wprost orzeczenia o oddaleniu żądania zasądzenia kosztów ponad część uwzględnioną w punkcie 2. sentencji.